

Ган Бао

ИЗДИРЕНИ
И ЗАПИСАНИ ЧУДНОВАТИ ИСТОРИИ

София, 2012

Преводът е направен по изданието:

搜神记

干宝 选

中华书局出版 1979

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

© София Катърова, подбор, 2012

© София Катърова, Евгени Карауланов, превод, 2012

© Издателство „Изток-Запад“, 2012

ISBN 978-619-152-100-5

Тан Бао

Издирени и записани
гудновати истори

Превод от старокитайски

София Катърова

Евгени Карауланов

Съдържание

禱 Първи свитък / 9

巫 Втори свитък / 31

𪚩 Трети свитък / 41

𪚪 Четвърти свитък / 57

𪚫 Пети свитък / 73

𪚬 Шести свитък / 83

𪚭 Седми свитък / 91

𪚮 Осми свитък / 95

𪚯 Девети свитък / 101

𪚰 Десети свитък / 109

𪚱 Единайсети свитък / 115

𪚲 Дванайсети свитък / 137

Тринайсети свитък / 151

Четиринайсети свитък / 159

Петнайсети свитък / 171

Шестнайсети свитък / 185

Седемнайсети свитък / 209

Осемнайсети свитък / 221

Деветнайсети свитък / 243

Двайсети свитък / 251

Приложения

Бележки / 261

Азбучници / 289

Отдавна имах желание да подбера и запиша чудноватите, странните и неповторимите събития и неща, които са се случвали в древността и които още стават днес. Искаше ми се да събера на едно място разпилените по многобройните книги истории и забравените случки в изгубените свитъци, та да са наедно, сякаш свързани в един наниз. Разпитвах навсякъде, където съм ходил, и всеки, който съм срещал, ако знае що-годе нещо. Събирах ги като откъснати листове с недовършени редове. Всяко събитие по своему се отличаваше от другото.

Ган Бао

Първи свитък^A

Шъннун шибал с червен камшик тревите и така узнавал тяхната природа – отровни ли са, или не; за жар ли са или за студ, а по мириса и вкуса им определял над каква болест имат власт. Посял и зърнените растения за хората. Затова в Поднебесната го нарекли Шъннун – Чудотворния земеделец². ♦

По времето на Шъннун – Чудотворния земеделец – Чъсундзъ³, Учителя Червения бор, бил Повелител на дъжда. Гълтал прах от воден нефрит⁴ и учел на същото Шъннун. Влизал в огъня, без да изгаря⁵. Стигал до планината Кунлун⁶ и прониквал в каменния дом на Си'уанму⁷ – Повелителката на Запада. Качвал се и слизал оттам с вятъра и дъжда.

Една от дъщерите на Йенди⁸ – Прародителя на огъня – догонила Чъсундзъ, станала безсмъртна⁹ и тръгнала с него.

По времето на Гаосин Чъсундзъ отново станал Повелител на дъжда и бродел сред хората.

Сегашната длъжност Повелител на дъжда води началото си оттогава. ♦

---

^A Отбелязаните със знак ♦ истории са преведени от Евгени Карауланов.

По времето на Хуанди¹⁰ – Жълтия прародител – живял Дзъ'ю – Червения пълководец. Не вкусвал от петте зърнени¹¹ растения, хранел се с цветовете на различни треви.

10 | При владетеля Яо^А станал дърводелец. Могел да се издига с вятъра и да се спуска с дъжда. По едно време продавал и стрели на пазара пред градските порти. Затова го нарекли още Джуофу – Баща на стрелите. ♦

По времето на Хуанди – Жълтия прародител – живял Нин Фъндзъ. Преданията разказват, че бил началник на неговите грънчари. Веднъж един странен човек го посетил и му показал как да владее огъня. Той умее още да изпуска и поглъща петоцветен дим¹² и дълго обучавал Фъндзъ на това изкуство. След време Фъндзъ сам наклаал огън и влязъл в него. Издигнал се във въздуха и се спуснал с дима. Разгледали изстиналата пепел – костите му сякаш били в нея. Хората погребали пепелта на север от град Нин.

Ето защо го нарекли Нин Фъндзъ. ♦

Уо Цюан събирал билки в планината Хуайшан¹³. Обичал да яде борови семена, затова по тялото му поникнали косми, дълги цяла педя, а очите му станали квадратни¹⁴. Не можел да лети, догонвал препускащи коне. От боровите семена изпратил на владетеля Яо. Но Яо нямал време да яде от тях.

Борът бил особен – който се хранел със семената му, живеел по триста години. ♦

Ган
Издирени
чудновати

^А Императори и владетели: вж. Азбучника. – Б.пр.

По времето на династията Ин^А Пъндзу¹⁵ – Дълголетния прародител – бил сановник. Фамилията му била Циен, а името му – Кън. Бил потомък на владетеля Джуансю и среден син на Луджун. Надживял династията Ся и достигнал края на династията Шан. Наричали го Седемстотингодишния. Хранел се с гъби, които растели по канеленото дърво.

В Ли'ян имало светилище, изградено в чест на Пъндзу.

Поколенията преди нас казвали: „Помолиш ли се там за вятър или дъжд, те непременно те спохождат!“

Отляво и отдясно на светилището стояли два тигъра. И до ден-дневен по земята пред храма личат следи от лапите им. ♦

Ученикът на Сяофу – Свиркащия старец, Шъ Мън, умее да заповядва на огъня. Хранел се с цветовете на прасковата. Станал наставник на драконите при Кундзя. Кундзя не пожелал да усъвършенства своите мисли и желания, убил Шъ Мън и отишъл да го зарови далеч извън града. Една сутрин вятърът и дъждът пресрещнали Кундзя и всички дървета в планината изгорели.

Кундзя извършил жертвоприношение в храма на прадедите, помолил се, ала не се завърнал – издъхнал там. ♦

Бао

и записани
истории

По времето на Чън, владетел на Джоу, в областта Шу¹⁶ живял Гъ Йоу от племето *цян*¹⁷. Обичал да дяла овце от дърво.

После ги продавал. Един ден влязал в Шу, възседнал дървен овен. Владетелят и висшите сановници го подгонили, но той се скрил във високата и безкрайна планина Суйшан, която се издигала на югозапад от планината Ъмейшан¹⁸. В планината Суйшан растели безброй прасковени дървета¹⁹. Никой от преследвачите

^А Царства и династии: вж. Азбучника. – Б.пр.

на Гъ Йоу не се завърнал – всички до един познали тайната на безсмъртието.

Има поговорка: „Сдобиеш ли се с праскови от Суйшан, безсмъртен може и да не станеш, но ти стига да си знаменит.“

В подножието на планината съградили десетки светилища. ◆

12 |

見 禮 巫

Цуй Уъндзъ бил от местата край планината Тайшан²⁰. При Уан Дзъцяо се учил как да постига безсмъртие.

Веднъж Дзъцяо се превърнал в бяла цикада²¹. Набрал билки и ги подал на Уъндзъ. Ужасеният Уъндзъ грабнал копието си, прицелил се в цикадата и я пронизал, но изтървал билките и като погледнал надолу, видял мъртвото тяло на Уан Дзъцяо. Пренесъл го в дома му и го захлупил с един изпочупен кош. След миг трупът се превърнал в птица. Цуй Уъндзъ повдигнал коша – видял как птицата трепнала с криле и отлетяла. ◆

見 禮 巫

Сиен Шапката от царството Сун се препитавал с риболов. Така живял край реката Суйшуй повече от сто години. Понякога, когато наловял риба, я пускал обратно в реката, понякога я продавал или я изяждал. Винаги носел шапка и пояс. Отглеждал и *лиджъ*²². Хранел се с цветовете и плодовете му.

Дзингун, владетелят на царството Сун, много искал да узнае тайната му, но Сиен Шапката не пожелал да му я разкрие и затова го убили.

След десетки години видели Сиен Шапката, седнал върху градските порти, да свири на *цин*²³. Свирил десетина дни и изчезнал.

Оттогава във всеки дом на царство Сун го почитат като божество. ◆

見 禮 巫

ГАН

Издирени
чудновати

Цин Гао от царството Джао свирел на *цин*. Живееел като постоянен гост²⁴ у Кануан, господаря на царството Сун. Цин Гао владееел и прилагал вълшебствата на Дзюандзъ и Пъндзу. Повече от двеста години бродил той между областите Дзиджоу и Джуодзин. Един ден се сбогувал с хората и потънал във водите на Дан, за да търси дракона. На учениците си казал: „Елате утре всички пречистени телом и духом. Чакайте ме на брега на реката и съградете там храм...“

13

И наистина, излязъл той от реката, възседнал голям черен шаран, влязъл в храма и седнал по средата. Десетки хиляди хора наошшли да го гледат. Цин Гао останал около месец в храма, а после се върнал обратно във водите на Дан.

Тао Ангун бил майстор леяр от Ли'уан. Дни наред палил пещта и веднъж огънят тъй се разгорял, че избухнал – пурпурни пламъци се издигнали чак до небесата. Ангун коленичил пред пещта и започнал скръбно да се моли. След миг долетяло червено врабче, кацнало над пещта и казало: „Ангун, Ангун, твоят разтопен метал се сля с небето. На седмия ден от седмата луна ще те посрещне червеният дракон.“

Когато дошло уреченото време, Ангун яхнал червения дракон и полетял на югоизток²⁵. Десетки хиляди хора дошли за прощалната церемония, сбогували се с него и го изпратили с радост.

Бао

и записани
истории

Един човек отишъл в планината Дзяошан и живял там цели седем години. После старец му дал дървено шило и го накарал да пробие голям камък, дебел повече от пет *чз*^А. Казал му: „Ако пробиеш този камък, ще постигнеш тайната на безсмъртието.“

^А Мерки: вж. Азбучника. – Б.пр.

Минали четирийсет години. Чак тогава човекът пробил камъка и научил тайната на безсмъртните вълшебници – как получават еликсира на безсмъртието. ♦

14 |

Лу Шаоциен живеел в Шанян. Веднъж Уънди, император от династията Хан, се преоблякъл в обикновени дрехи, скрил в пазвата си злато и тръгнал да го навести – искал да разбере тайната на неговите вълшебства.

А в това време Шаоциен бил вече взел златната си тояга и с вебрило от слонова кост в ръка излязъл пред портите да го посрещне.

Лиу Ан, владетелят на Хуайнан²⁶, се увличал по изкуството на даосите²⁷. Обзавел кухня и наел готвач да обслужва постоянните си гости. Един ден по обед, през първата луна²⁸ пред портите му дошли осем старци с молба да ги приеме. Пазачът доложил, но владетелят го върнал, като му поръчал да ги изпита – да им даде нарочно трудна задача. Тогава пазачът им казал:

– Нашият владетел е увлечен в тайните на дълголетието, а като ви гледам, вие не владееете изкуството да не стареете. Не смея да доложя за вас.

Старците разбрали, че няма да видят господаря, и веднага се превърнали на момчета. Цветът на лицето им станал като на праскова. Едва тогава владетелят ги приел. Направили богато тържество с веселие и музика. За да зарадва старците, господарят докоснал струните на цина и запял:

*Ясно и светло небето сияе,
земи и морета навред озарило.
От висините ме старци спохождат,
моята обич към дао открили.*

ГАН

Издирени
чудновати

Старците всичко ще ми покажат – и ето –
с пух се покривам, поникват перата,
литвам нагоре към облаци сини,
докосвам на Лянфу²⁹ скалите, билата.

Съзрях светилата небесни пред мене.
Голямата мечка по пътя откривам.
Аз облаци гоня и вятър пришпорвам,
при девойка³⁰ нефритова с радост отивам.^A

15

Днес това се нарича „Хуайнанска мелодия“.

Лиу Гън, наричан още Дзюнан, живеел в Чанан³¹, областта Дзинджао. По времето на Чънди, император от династията Хан, той отишъл в планината Суншан да изучава даоските премъдрости. По пътя си срещнал чудотворец, който му разкрил тайните на различни умения и така Лиу Гън станал безсмъртен. Научил се да призовава духове³².

Шъ Ци, управителят на областта Инчуан, го помислил за нечиста сила³³ и изпратил човек да го извика – възнамерявал да го убие. Лиу Гън се явил в двореца и Шъ Ци му казал:

– Вие можете да накарате човек да види дух, но можете ли да покажете духа в плът? Ако не успеете, ще ви обезглавя!

– Това няма да ме затрудни – рекъл Лиу Гън. – Мога ли да помоля за вашите четка и туш, за да начертая магическия знак³⁴? – И почукал по масичката.

След миг пред Шъ Ци се появили пет-шест духа, които водели двама възрастни затворници. Като ги огледал добре, Шъ Ци разпознал майка си и баща си. Те удряли чела о земята пред Лиу Гън и викали:

– Синът ни е безсрамник. Десет хиляди пъти досега трябваше да бъде убит. – А на Шъ Ци викнали:

Бао

и записани
истории

^A Стиховете са преведени от Евгени Карауланов. – Б.пр.

– Твоите деца и внуци няма да прославят дедите ни. С какво си се провинил пред вълшебника, че измъчва така близките ти?

Развълнуван и уплашен, Шъ Ци горчиво заплакал, ударил чело о земята и помолил за прошка. Без да продума, Лиу Гън изчезнал внезапно и никой не разбрал къде е отишъл.

16 |

艮 禮 丑

По времето на Минди императорският съветник Уан Цяо от Хъдун, който владеел тайните на различни вълшебства, бил назначен за градоначалник на Йе.

В края на всеки месец Уан Цяо напускал областния град и отивал да наблюдава небесните тела. Императорът се озадачил защо всеки път, когато се появявал Уан Цяо, нито колесницата, нито конят се виждали. Заповядал на Великия астроном да го причака и незабелязано да го проследи как ще пристигне.

И Великия астроном разказал как преди пристигането на Уан Цяо от югоизток долетели две диви патици – той лежал и дебнел; щом ги видял, хвърлил мрежа и ги захлупил. В мрежата се оказали чифт обувки.

Изпратили придворния майстор да ги огледа и разпознае. Разбрало се, че са от обувките, които подарявали на императорските съветници през четвъртата година на управлението на император Минди.

艮 禮 丑

Никой не знаел откъде е Дзи Дзъсюн, но по времето на Източната династия Хан той пристигнал в Луо'ян³⁵. От всички краища на града се стекли придворни сановници, за да се срещнат с него. А той им предложил по кана вино и парче месо:

– Идвам от далеч и нямам нищо. Само с това мога да изразя скромното си внимание към вас.

Били дошли стотици хора – всички яли и пили, цял ден продължила гощавката. Като си тръгнали, видели как бели облаци се появили и не се вдигнали чак до вечерта.

Ган

Издирени
чудновати

Сред гостите имало един старец-столетник, който обяснявал:

– Като дете видях Дзи Дзъсюн. Продаваше мехлеми на пазара в Куайдзи. Тогава изглеждаше точно така, както и сега.

На Дзи Дзъсюн не му се оставало повече в Луо'ян и затова го напуснал.

През годините „Правилно начало“³⁶ някой го видял до Бачън, на изток от Чанан – с един старец разглеждал медна фигурка на мъж. Чул го да казва: „Има вече петстотин години, откакто я видях за пръв път.“ Човекът го познал и извикал:

– Учителю Дзи, почакайте за малко! – Искал да го съпроводи. Сторило му се, че Дзи Дзъсюн върви много бавно, а всъщност и с препускащ кон не би могъл да го настигне.

По време на династията Хан имало едно просяче, Ин Шън. То живеело под моста на река Уей в Чанан. Обикновено просело милостиня на пазара. Там го мразели и често хвърляли по него нечистотии. Ин Шън обикалял, обикалял, но пак се връщал да проси на пазара. По дрехите му не полепвала никаква мръсотия.

Началникът на стражата чул за това. Заповядал да го хванат и да го оковат. Тъй и направили, но Ин Шън продължил да проси на пазара. Пак го хванали, ала този път решили да го убият. Тогава малкият просяк изчезнал. Къщите на онези, които го замервали, се срутили – загинали повече от десет души.

Оттогава в Чанан се пее песничката: „Видиш ли просяк, дай му хубаво вино, за да не те споleti беда – да се срути къщата ти!“

В селцето Гучън живеел някой си Пин Чаншън. Никой не знаел от кой край е. Пин Чаншън умираел няколко пъти и все възкръсвал. В ония времена хората не вярвали на подобни неща, но

при голямото наводнение, когато много земи били опустошени, неочаквано от планината Цюемъншан долетял викът на Пин Чаншън: „Пин Чаншън е тууук.“ И добавил: „Още пет дена ще вали, а после дъждът ще спре!“

18 |

Дъждът спрял. Хората се изкачили на планината, за да намерят Пин Чаншън и да му изградят светилище. Открили само дрехите, тоягата и кожения му пояс.

След няколко десетилетия той отново се появил като пазач пред портите на град Хуа'ин.

Дзуо Цъ, или още Юан Фан, бил родом от Лудзян. На младини обладал чудодейна сила. Един ден бил на пир у владетеля Цаогун, който, оглеждайки насъбралите се, казал усмихнат:

– Скъпи гости, за днешното тържество съм приготвил твърде малко изискани ястия. Липсва нарязан на тънко костур от река Усун.

– Не е трудно да се намери – обадил се Юан Фан и помолил да му донесат меден тас. Напълнил го с вода, хвърлил вътре бамбукова въдица със стръв и само след миг изтеглил един костур. Цаогун плеснал от учудване силно с ръце, а гостите били поразени.

– Една риба няма да стигне за всички тук – рекъл владетелят. – Чудесно би било да са две.

Юан Фан отново хвърлил въдицата в таса и мигом изтеглил две риби по три чъ и нещо, живи, великолепни. Цаогун сам нарязал рибата и любезно я предложил на гостите. После добавил:

– Сега, когато намерихме костур, съжалявам, че няма пресен джинджифил от Шу.

– И това може да се намери – отговорил Юан Фан.

Цаогун се боял, че Юан Фан ще купи джинджифил някъде наблизо, затова рекъл:

– Преди време изпратих хора в Шу за брокат, сега тъкмо ще има кому да нареда да извести пратениците ми – нека купят още две парчета плат!

Ган

Издирени
чудновати

Юан Фан тръгнал за Шу, върнал се след миг с пресен джинджирил и докладвал:

– Край магазините за брокат видях пратениците ви и им заръчах да купят още две парчета.

Минала година. Пратениците на Цаогун се върнали и наистина донесли две парчета плат в повече. Владетелят ги разпитал и те му казали:

19

– Точно преди година, на еди-кой си ден, през еди-коя си луна, край магазините за брокат срещнахме един човек и той ни предаде вашата заповед.

Веднъж владетелят излязъл из околностите на града. Придружавали го стотина души. Юан Фан донесъл делва вино и парче сушено месо. Сам се за ловил да налива от делвата и да реже месото. Сановниците яли и пили до насита – стигнало за всички. Владетелят бил озадачен и заповядал да разберат каква е работата. Разпитали търговците. Станало ясно, че предния ден от лавките им изчезнало всичкото вино и всичкото сушено месо. Разгневил се владетелят и си наумил да убие Юан Фан. Заповядал да го хванат, докато е в господарското имение, но Юан Фан влязъл в стената и мигом изчезнал. Вдигнали войници да го търсят. Някой го забелязал на пазара, понечил да го задържи, но изведнъж хората на пазара до един заприличали на Юан Фан – как да се разбере кой е истинският? След време го срещнали на върха на планината Янчъншан. Отново поискали да го заловят, но той

избягал и се шмугнал в многобройно стадо овце. Цаогун разбрал, че няма да успее да хване Юан Фан. Заповядал да му предадат: „Цаогун няма намерение да ви убива. Просто искаше да изпита вашето изкуство и понеже вече го доказахте, желае само да се срещнете.“ Изведнъж един стар овен подвил предните си крака, застанал като човек и изрекъл:

– На ваше разположение съм!

Войниците веднага решили: „Този овен е Юан Фан!“ – и един през друг се спуснали към него. Ала тутакси цялото стадо овце се превърнали в овни, които подвили едновременно крака и изправени като хора, проговорили: „На ваше разположение съм!“

Бао

и записани
истории

Така и не успели да открият Юан Фан и да го заловят.
(А Лаодзъ³⁷ твърди: „Тревогите ми идват от това, че имам тяло.
Ако нямах, какви тревоги можех да имам?“ Казват, че такива като
Лаодзъ умеят да остават без тяло. Не са ли прозорливи?)

Сун Цъ³⁸ искал да премине река Яндзъ и да нападне град
Сю. С него на боен поход тръгнал Ю Дзи³⁹.

По онова време имало голяма суша и всичко наоколо из-
горяло. Сун Цъ подканвал военачалниците и войниците да стег-
нат по-бързо лодките за поход.

Веднъж, призори, излязъл да прегледа лично дали всичко
е наред и видял, че повечето военачалници са наобиколили Ю
Дзи. Разгневил се Сун Цъ и избухнал:

– По-лош ли съм от Ю Дзи, та тичат по-напред при него?
– И заповядал да го задържат. Довели го, Сун Цъ се развикал
срещу него:

– Суша е. Не пада капчица дъжд. Очакват ни трудности. Не
можем да минем отвъд реката. Станал съм рано, а вие въобще не
искате да знаете за моите грижи. Седите си спокойно в лодката,
правите различни дяволии, разлагате войската ми. Още сега ще
ви отстраня от длъжност! – И заповядал да го вържат на слънце.

Накарали Ю Дзи да измоли дъжд – ако успее да трогне не-
бето и завали до обед, ще го помилват, иначе ще го обез-
главят. Изведнъж се задали облаци, закълбили се, скуп-
чили се и към обед се изсипал обилен дъжд. Напълнили
се долчинките, придошли поточетата. Всички се радвали,
защото мислели, че Ю Дзи ще бъде помилван, и се запътили
да го поздравят. Но Сун Цъ го убил. Военачалниците се опеча-
лили, скърбели за Ю Дзи и взели, че скрили тялото му. Щом се
стъмнило, най-неочаквано се появил облак и покрил трупа, а на
другия ден не намерили нищо.

След като го убил, щом останел сам, Сун Цъ все имал чув-
ството, че Ю Дзи е край него. Мислел непрекъснато за Ю Дзи

и така го намразил, че съвсем загубил покой. По-късно, когато получените рани започнали полека-лека да заздравяват, Сун Цъ взел огледало да се огледа. В него видял Ю Дзи. Погледнал наоколо – нямало никой. Това се повторило няколко пъти. Накрая Сун Цъ хвърлил огледалото и така се развикал, че раните зейнали. След миг той издъхнал.

21

Дзие Йен живеел в планината Фаншан близо до Дзиенан, но никой не знаел откъде е дошъл. Следвал настойника си Бай'янгун – Белия козел; от него научил за тайнственото и единното⁴⁰, за пътя на бездействието⁴¹. Можел да се преобразява, можел и да изчезва.

Веднъж пътувал за Дунхай – Източното море. На път през Молин го приел владетелят на царството У и го оставил при себе си в двора. Съградил в негова чест храм. По няколко пъти на ден пращал човек да го пита как прекарва времето си. Понякога Йен се явявал в образа на дете, друг път в образа на старец. Нищо не хапвал, не приемал никакви награди и никакви подаръци.

Владетелят на У имал желание да изучи неговото изкуство, но Йен смятал, че в двореца има прекалено много наложници, и затова няколко месеца все отказвал да му разкрие тайните си. Владетелят се разгневил и заповядал да вържат Йен. Наредил на един войник да се прицели с лък в него. Когато войникът пушнал стрелата, видели, че е останало само въжето. Никой не разбрал къде е изчезнал Йен.

Бао

и записани
истории

Живял в царството У човек на име Сю Гуан.

Веднъж на пазара той извършил вълшебство. Примолил се на един търговец да му даде тиква, но оня отказал. Тогава Сю Гуан изпросил няколко тиквени семки. Разровил с пръчка земята и ги посял. Само след миг семките поникнали, плъзнали ластари, разцъфнали цветове и вързали тикви. Сю Гуан опитал

една. Дал и на скупчилите се наоколо. Ала когато продавачите се върнали при стоката си, видели, че всичко е изчезнало.

Сю Гуан винаги точно предсказвал кога ще има наводнение, кога – суша.

22 |

Друг път минавал край вратата на големия пълководец Сун Чън. Повдигнал полите на дрехата си и се забързал, като плюел около себе си. Някой го попитал защо прави така, а той отвърнал:

– Не мога да понасям миризмата на кръв и вонящо месо!

Сун Чън го чул, разгневил се и го убил. Отсекли главата на Сю Гуан, ала кръв нямало. След време Сун Чън помогнал да свалят невръстния още император. На престола се възкачил Дзинди. Дошло време Сун Чън да се поклони пред гробницата на императорите. Седнал в каляската си, но извил силен вятър, разлюлял каляската и я прекатурил. Сун Чън съзрял на един бор Сю Гуан – пляскал с ръце, сочел го с пръст и му се смее. Сун Чън разпитал приближените си, но те не били забелязали нищо. След време Дзинди обезглавил Сун Чън. ♦

Гъ Сюан го наричали още и Сяосиен⁴².

Той изучавал при Дзуо Юанфан тайната на безсмъртието по книгата „Девет начина за приготвяне на еликсир“.

Веднъж Гъ Сюан се хранел с един гост и както беседвали, станало дума за промените и превъплъщенията на нещата. Гостът казал:

– Като привършим гощавката, нека Родения преди мен⁴³ направи нещо особено интересно.

– Значи господинът иска веднага да види нещо? – попитал Гъ Сюан.

След тези думи Гъ Сюан изплюл ориза от устата си и от ориза се нароили неколкостотин големи пчели, които накацали по тялото на госта, но не го уж依или. След известно време Гъ Сюан зинал, всички пчели долетели обратно в устата му. Сюан

Ган

Издирени
чудновати

ги сдъвкал, като че ли ядял ориз. После накарал жаби и влечуги, скариди и лястовици да танцуват. Те спазвали такта, сякаш са хора. През зимата Гъ Сюан поднесъл на госта си пресни дини и фурми, през лятото докарал студ и сняг. Друг път склонил един човек да хвърли пари в кладенеца, а той ги извадил: доближил се до кладенеца със съд в ръка, а десетината монети една по една изскачали от кладенеца.

23

Поканили госта на вино, но нямало кой да го поднесе. Тогава направил така, че чашата сама се придвижвала и докато не се изпиело виното, не се отделяла от устата на човека.

Веднъж седнал с владетеля на царството в беседка и видял, че местните хора се молят за дъжд. Владетелят казал:

– Народът плаче за дъжд, но едва ли ще го измоли.

– Лесно може да се повика дъжд! – рекъл Гъ Сюан. Начертал магически знак и го поставил в светилището на Духа на земята⁴⁴.

За миг небето почерняло и рухнало като из ведро.

– А има ли риба във водата? – попитал владетелят.

Сюан отново начертал магически знак и го хвърлил във водата. Веднага се появили безчет риби. Тогава хората ги изловили. ♦

Бао

и записани
истории

У Мън бил от Пу'ян. Назначили го за градоначалник на Си'ан, а семейството му останало да живее във Фъннин. У Мън бил грижовен син. Веднъж се срещнал със съвършения Дин И, научил от него вълшебни тайнства, овладял магически знаци. После У Мън прилагал навсякъде даоските умения.

Един ден излязъл силен вятър. У Мън начертал магически знак и го хвърлил върху покрива на къщата си. Долетяла черна птица. Вдигнала го с клюна си и го отнесла. Вятърът мигновено секнал. Попитали У Мън защо е постъпил така и той обяснил: „В Южното езеро плуваше джонка, а този вятър излезе насреща ѝ. Даосите ме помолиха да им помогна.“

Проверили и наистина се оказало така.

Ган Цин, предишният градоначалник на Си'ан, от три дни бил мъртъв. Но У Мън рекъл:

– Не му е писано да умре. Ще трябва да се оплача горе на небето! – И легнал до мъртвото тяло.

24 |

След няколко дни двамата станали.

Друг път У Мън отивал с учениците си в областта Юджан. Разбушувала се реката Яндзъ, никой не можел да премине на отвъдния бряг. Тогава У Мън замахнал напречно на реката с ветрилото си от бели пера. Тутакси се опънал земен път и преминавали бавно по него. Всички наоколо се изплашили от невероятната гледка.

След време У Мън трябвало да охранява Сюнян при военния съветник Джоу Дзя. Разразила се буря. Веднага начертал върху хартия магически знак и го хвърлил на покрива. След миг вятърът утихнал.

(Някой го попитал как е постигнал това, а той отвърнал:

– В Източното езеро – Сиху – живее този, който носи бурята. Посветил съм се на Дао и моля за щастие, призовавам небето и моля за спасение. Така спирам вятъра.)⁴⁵

Юан Къ от Дзи'ин бил много красив и всичките му съселяни искали да му дадат дъщерите си за жена. Но Къ не вземал никаква. Той отглеждал разни благоуханни треви, събирал ги и десетки години наред се хранел със семената им. Веднъж върху тревите кацнала петоцветна вълшебна пеперуда. Къ я хванал и я сложил върху платно.

Ган

Издирени
чудновати

Там тя снесла яйца на копринена буба. Наближило време-то да се излюпят бубите и една вълшебница⁴⁶ започнала да идва нощем, помагала на Къ да ги гледа. Той ги хранел с благоуханните си треви и затова получил сто и двацет пашкула, всеки голям колкото гърне. Копринената нишка се източвала по шест-седем

дена. Когато източването свършило, Къ станал безсмъртен и заедно с девойката изчезнал неизвестно къде.

Дун Юн бил от Циенчън и живял по време на династията Хан. От малък останал без майка. Живеел с баща си и с всички сили се трудел на полето. Сам се впрягал в малка количка и возел баща си. А когато баща му умрял, нямало дори с какво да го погребее. Тогава Дун Юн решил да се продаде като роб, за да може да извърши погребалната церемония. Стопанинът му разбрал, че е възвишен човек, дал му десет хиляди монети и го отпратил.

25

Три години Дун Юн съблюдавал траура по баща си, а когато срокът изтекъл, решил да се върне при стопанина и да си отработи дълга. По пътя си срещнал една жена, която му казала:

– Бих желала да стана ваша жена. – И тръгнала заедно с него.

Като стигнали, стопанинът му рекъл:

– Аз ти подарих парите.

– Благодарение на вашата милост направих погребение на моя баща. Аз, Юн, съм нищожен човек, но бих желал на всяка цена да се отплатя за голямата ви добрина – отвърнал му Юн.

– А какво може да прави жена ти? – попитал го стопанинът.

– Може да тъче.

– Да бъде така, както ти искаш. Нека жена ти да ми изтъче сто топа коприна.

И жената започнала да тъче. За десет дена тя изтъкала коприната, а когато излязла от стана, казала на Юн:

– Аз съм Небесната тъкачка. Вашата искрена синовна обич трогна Небесния император⁴⁷ и той ме прати да ви помогна да си върнете дълга.

Казала и литнала към небесата. Отлетяла и никой не разбрал накъде.

Бао

и записани
истории

Наложницата Гоу И се провинила. Отправила се тя далеч от столицата и там умряла. И докато ковчегът ѝ още не бил заровен, от него надалеч се носело уханье – чак на десет *ли*. Тялото ѝ не гниело, затова не миришело. Ето защо я погребали на Юнлин

26 |

– Облачните възвишения. В двореца императорът страдал и горестно въздишал по нея. Досещал се той, че тя сигурно не била съвсем обикновен човек, и наредил да отворят гробницата ѝ, за да я види още веднъж. Ковчегът бил празен – тялото го нямало; намерили само чифт пантофки.

А някои обяснили така: „Когато Джаоди се възкачи на престола и реши да премести гробницата ѝ, ковчегът се оказа празен – нямаше го тялото ѝ, останали бяха само копринените ѝ пантофки.“⁴⁸

Ду Лансян живяла по времето на династията Хан. Казвала, че е от Нанян. През пролетта на четвъртата година от „Установяване и разцвет“ на няколко пъти спохождала Джан Джуан.

Джуан бил седемнайсетгодишен, когато за първи път видял каляската пред портите си и чул прислужничката ѝ да казва: „Родената от Майката владетелка е изпратена при господина да се сроди с него, можеше ли да не се подчини?“ Още тогава Джан променил името си от Йен на Джуан. Повикал той девойката да се приближи, за да я разгледа. Била шестнайсет-седемнайсетгодишна. Казала му тя, че работата между тях двамата отдавна е предreshена.

Девойката имала две прислужнички – по-голямата се казвала Калиево стръкче, по-малката – Борово клонче. В каляската, изящно изписана и теглена от черен вол, имало приготвено за ядене и пиене. Съчинила девойката и стихове:

Ган

Издирени
чудновати

*Там, в планината Свещена, Сиуанму живее;
из облаците, в небесата, често тя се рее.
Безчет девойки ѝ прислужват, шетат покрай нея,
неземните чертози да напуснат те не смеят.*

*Ала вихрушка силна завъртя ме, слязох на земята.
Нима за срам ще съм дошла в света на суетата?
Ти мен последваш ли – щастлива ще ти е съдбата,
презреш ли ме, то знай – ще срещнеш скоро ти бедата!*

На другата година през осмата луна една ранна утрин
Лансян дошла отново. И пак поднесла на Йен стихове:

27

*Из Млечен път се скитам, в облаци витая
и на един дъх качвам свещени върхове.
Ти пътя си избра – не ще роптая,
нима към Жуошуй⁴⁹ той няма да те отведе?*

После извадила три батата, големи колкото пилета, и обяс-
нила:

– Ако изядеш тези батати, няма да се страхуваш от вятър и
вълни, те ще те предпазват и от студ, и от претопляне.

Йен изял двата, а третия поискал да запази, но Лансян не му
разрешила – накарала го да изяде всичките.

– Трябваше да стана жена на господина – добавила тя. – В
чувствата си не сме далеч един от друг, но през тази година не
ни е съдено да се съберем, затова ще променим малко времето
на нашата среща. Когато Зорницата се покаже на изток, ще се
върна отново да моля господина!

– Как да извърша жертвоприношение, за да омилостивя
злите духове и да помоля за щастие добрите? – попитал
тогава Йен.

– Ако мислите да се пазите от злите духове, само ще
си навлечете беда – лоша болест ще ви хване. От прекале-
ни молитви няма никаква полза – рекла му Лансян. После
с някаква чудодейна билка отпъдила злите духове.

Бао

и записани
истории

Сиен Чао, наричан още Ици, живеел в областта Дзибей на дар-
ството Уей. Служел като помощник на областния управител. Една
нощ, през годините „Щастие и спокойствие“, Сиен Чао бил сам

и сънувал, че при него дошла вълшебница, за да му стане жена. Казвала се Джъдюн, но се нарекла и Нефритова девойка от небесата. Била от източните области, от фамилията Чънгун. Рано загубила майка и баща. Небето и земята я съжалили, че останала

28 |

сираче, и я изпратили на земята, като ѝ наредили да се омъжи. В съня си Сиен Чао бил трогнат и дълбоко развълнуван. Възхищавал се от необикновената красота на девойката, на неземния ѝ облик. Събудил се и не можал да разбере: насън или наяве се е случило всичко? Така продължило три-четири нощи. Един ден вълшебницата наистина се явила при него. Дошла да се поразходи с покрита каляска. Следвали я осем млади прислужнички, облечени във везани копринени дрехи. Осанката и лицата им били като на долетели от небето безсмъртни вълшебници. Девойката казала, че е на седемдесет години, но изглеждала петнайсет-шестнайсетгодишна. В каляската имало кана с пет чаши от синьо непрозрачно стъкло. Имало също невиджани досега ястия и питиета. Трапезата била наредена, налили си вино, яли и пили заедно. И тогава вълшебницата му признала:

– Аз съм Нефритовата девойка от небесата. Изпратена съм на земята, за да се омъжа – затова дойдох при господина. Вие сте добродетелен, но не заради това трябва да станем мъж и жена, а защото онази нощ решихте съдбата ми. Особена полза от мен няма да имате, но няма и да ви навредя. Когато пътувате, колата ви ще е винаги запрегната, ще яздите добре гледан кон, ще се храните с изискани и непознати ястия, ще имате предостатъчно коприна за дрехи. Аз съм вълшебница и няма да мога да родя на господина деца. По природа не съм ревнива и няма да ви преча, ако встъпите в брак, за да изпълните дълга си.

Ган

Издирени
чудновати

И така, те станали мъж и жена. Поднесла му вълшебницата стихове:

*Кръжа самотна над места прочути,
над облаци и върхове се рея.
Без да вкуся чудотворната гъба⁵⁰,
така да странствувам умея.*

*На мен, безсмъртната, сърцето
от добродетелта е озарено.
Вълненията ми не са напразни,
да срещна теб, отдавна е решено.*

*Приемеш ли ме, знай, родът ти
ще се обкичи с вечна слава.
Отхвърлиш ли ме – твоето потомство
неволи ще го сполетят тогава.*

29

Такъв горе-долу бил смисълът на написаното. Инак съдържало около двеста знака и не можело да се запомни всичко. Имало фигури⁵¹ и образи-символи, също като в седемте свитъка на „Книга на промените“⁵². Думите в текста криели дълбок смисъл и съкровена истина, затова по тях можело да се гадае: на добро ли ще е или на лошо. Също като в съчинението на Яндзъ „Великата тъмнина“⁵³ или пък в „Книга за средното“ на господин Сюе⁵⁴. Чао разбрал целия смисъл на стихотворението и после го използвал за предсказания.

Седем-осем години двамата живели заедно. Един ден родителите на Сиен Чао му взели жена⁵⁵. Оттогава той и вълшебницата се хранели през ден заедно и прекарвали заедно нощта. Всеки път тя идвала късно вечерта и призори си отивала. Изчезвала внезапно, като че отлитала. Само Чао я виждал, никой друг не можел да я забележи. И въпреки че в стаята му било тъмно, чу-

вали се гласове, често откривали и следите ѝ, но никога не видели лика ѝ. Учудени, хората започнали да го разпитват и работата се разкрила. Нефритовата девойка трябвало да си отиде и тогава казала на Чао:

– Аз съм вълшебница. Свързана съм с вас, но не бих желала хората да ме видят. Господинът беше небрежен и се издаде. Сега за мен всичко се знае. Не мога повече да се срещам с вас. Толкова години връзката ни беше здрава. Царуваше доброта и съгласие, а сега ще трябва да се сбогуваме. Не е ли скръбно и жестоко? Принудени сме вече всеки да се грижи сам за себе си!

После извикала на прислугата да донесат вино и да поднесат храна, а тя отворила плетената кошница, извадила оттам двата тънки ризи и долни дрехи и му ги поднесла в дар. Връчила му и стихове, а после се хванали за ръце и се сбогували – близнали сълзите. Нефритовата девойка се поклонила дълбоко, качила се в каляската и потеглила така бързо, като че литнала. Сиен Чао тъгувал, дни наред скърбял, едва не загубил ума си по нея.

30 | Минали пет години, откакто тя си отишла. Чао получил длъжност началник на областта и тръгнал за Луо'ян. Когато стигнал северната част на областта Дай, там, в подножието на планината Юшан, както пътувал на запад, отдалеч забелязал на завоя каляска. Приличала на каляската на Джъцюн. Чао забързал, приближил се. Наистина била Джъцюн. Повдигнал завесата и двамата се видели. Слели се скръб и радост. Чао спрял каляската си и вълшебницата се качила при него. Така двамата продължили до Луо'ян. И пак станали като мъж и жена, и всичко било така добре, както преди. Живели до времето на „Великото благополучие“. Само че вълшебницата вече не идвала всеки ден, а на третия ден на третата луна и на деветия ден на деветата луна⁵⁶, на рождения си ден и на петнайсетия ден⁵⁷ всеки месец.

Появявала се внезапно, прекарвала нощта и си отивала. А Джан Маосиен съчинил „Ода за вълшебницата“.

Втори свитък

По времето на императора Джанди от династията Хан живял Шоу Гуанхоу. Той можел да прогонва злите духове и рой бесове¹, можел да ги накара сами да влизат в примка и да показват лика си.

В жената на негов съседянин се вселил бяс. Гуанхоу го прогонил и извадил от жената голяма змия, дълга няколко *джана*, която умряла, щом изпъзляла навън от вратата. Жената се успокоила. Някаква нечиста сила² обитавала едно грамадно дърво. Щом седнел човек под дървото, умираше. Прелитала ли птица над него – падала. Гуанхоу прогонил нечистата сила, но през знойното лято дървото изсъхнало и се пречупило. Огромна змия, дълга седем-осем *джана*, висяла мъртва между клоните му.

Дочул императорът Джанди за тези случки и полюбопитствал дали са истински. Уверили го, че са истински. Тогава императорът разказал:

– В голямата зала стават странни неща³: около полунощ често се появяват хора, облечени в червени дрехи, с разпуснати коси, със запален огън в ръце и се движат един след друг. Могат ли да бъдат победени?

– Тези странни неща са дребна работа. Много лесно ще унищожи силата им! – казал Гуанхоу. Императорът нарочно изпратил трима души да извършат това, което описал. Гуанхоу направил магията си и тримата мигом паднали ничком бездиханни. Изплашил се императорът и рекъл: